

SANT ANIOL D'AGUJA

Alta Garrotxa

Del Pont de Valentí al Salt del Brull. Retorn pel Salt de la Núvia i (opcional) per Talaixà

Distància	10km
Desnivell acumulat	500m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	9 de novembre de 2010
Cartografia	Editorial Alpina. Alta Garrotxa (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=5614958

Us proposem la visita a un dels indrets més bonics de l'Alta Garrotxa, a tocar del Vallespir: la vall de la riera de Sant Aniol. Passarem per paratges i gorgs bellíssims on la natura combina felicitament abruptesa i exuberància. Visitarem l'ermita de Sant Aniol d'Aguja i encara, aigües amunt, ens engorjarem fins a l'ídil·lic Salt del Brull. Per retornar dues opcions: Pel Salt de la Núvia, on gaudirem d'una perspectiva a vol d'ocell de tota la contrada i, si encara volem allargar-ho una mica més, pujarem a Talaixà.

Tot i que és una vall tancada i abrupte ens adonarem que havia estat molt habitada: ponts, molins, hostals, carboneres, masos escampats arreu, camins antics i graus treballosament guanyats a la roca. Racons curulls d'història i llegendes que, reulant en el temps, ens recorden el pas de bosquerols, carboners, traginers, militars, contrabandistes i bandolers. Paratges d'una especial bellesa descrits acuradament per Marià Vayreda a la seva novel·la "[La Punyalada](#)" quina acció s'emmarca en aquestes contrades.

Els camins són ben fressats i senyalitzats. No hi ha dubtes d'orientació ni passos complicats. Però creuarem diverses vegades la riera a gual i això comporta mantenir l'equilibri amb la possibilitat d'acabar de peus -o de cul- a l'aigua.

Qualsevol època de l'any és bona per anar-hi, tot i que a l'estiu el tram de la riera és molt concorregut per banyistes. Si el temps acompanya, no us oblideu el banyador i la tovallola. Refrescar-nos amb un bon bany als seus gorgs, serà un al·licient afegit.

Observacions

Tingueu en compte que la cobertura de GPS a les gorges sovint resulta pobre i pot induir a l'error. Per aquest motiu les lectures d'alçada dels tracks poden diferir sensiblement de la realitat. La seva posició però, s'ha corregit manualment sobre mapa topogràfic (1:5000) i ortofotomapa de l'ICC per tal de minimitzar el marge d'error.

Accés. Entre Castellfollit de la Roca i Sant Jaume de Llierca, cal prendre el trencall cap a Montagut i un cop allí, desviar-nos per la GIV-5231, estreta carretera que mena a Sadernes. És obligat aturar-nos i visitar el pont romànic de Llierca. Carretera amunt arribem a Sadernes i després de 2,5 quilòmetres de pista, comencem a caminar a l'alçada del Pont d'en Valentí. Entre Sadernes i el pont trobem diversos espais habilitats per a deixar-hi el vehicle, però hi ha restriccions de pas els caps de setmana i diàriament entre juliol i setembre. En aquest cas deixar el vehicle a l'aparcament de Sadernes.

Pont de Valentí (340 m, rètol i corriol a l'esquerra que hi baixa). Bonic pont romànic ben restaurat. No cal baixar-hi. Marxem pel camí carreter vers el N. Deixem a mà dreta el corriol (rètol) al Cingle de les Cabres i al Bassegoda per Sant Feliu i poc més enllà, quan la pista es bifurca, rebutgem el ramal de la dreta que puja a Sant Feliu i el Pla de Sant Agustí.

Per unes bones passeres travessem la riera a gual, rebutgem un ramal a l'esquerra i continuem, pista enllà pel marge dret. Vora el camí abastem les ruïnes primer de la Farga i més endavant del Molí de Riu.

Poc més enllà abandonem la pista per un corriol senyalitzat a mà dreta (gran plafó dedicat a l'ermita i l'aplec de Sant Aniol). A partir d'aquí seguim senyals verd i taronja. Creuem de nou la riera a gual, aquest cop per passeres no tant còmodes i, marge esquerra enllà, atenyem el Gomarell.

El Gomarell (357 m)

Resclosa per a la captació d'aigua de boca (bany prohibit). Al marge dret queden les Planes de la Muntada i el mas homònim. Superem la resclosa i marxem pel camí excavat a la pedra pel marge esquerre (dreta en el sentit de la marxa).

Gorja del Citró (395m)

A l'entrada d'aigües d'un bonic gorg, passem de nou al marge dret per una sòlida passarel·la i continuem pel camí obert a la pedra fins que, poc més amunt, ens cal reprendre el marge esquerre creuant de nou la riera a gual.

Deixem sobre nostre, a la dreta, el Prat on hi ha les ruïnes d'un mas i atenyem una cruïlla de camins.

El Prat, Coll del Molí (430m)

Diversos rètols indicadors. Per l'esquerra ve el camí de Sant Aniol (GR-11) que continua per la dreta cap Albanyà pels colls Roig i de Principi (accés al Bassegoda). També per aquesta banda marxa un camí que, pel Collet de Clarioles, puja a Ribelles o la Comella.

Continuem pel marge esquerre fins a una cruïlla, tant per un ramal com per l'altre anirem a parar al mateix lloc. Pel de l'esquerra però, passarem prop de les ruïnes del que fou el Moli de Sant Aniol.

Més enllà albirem a l'altre marge l'absida de l'ermita. Aviat deixem un corriol a mà dreta (un altre accés al Collet de Clarioles que farem servir si optem per pujar a la part superior del Salt del Brull) i per una sòlida passarel·la ens plantem a Sant Aniol.

Sant Aniol d'Aguja (445m)

Dit també Sant Aniol d'Uja. Esglesiola romànica del s. XI, a l'indret on hi havia un monestir benedictí documentat ja al s. IX. Davant de l'església hi ha la casa de Cal Sastre, antiga rectoria i refugi, fins fa poc abandonada i en ruïnes (1). També hi ha una generosa font.

Des de temps ben reculats, cada any per Pasqua Granada, s'hi celebra l'aplec de Sant Aniol (o dels Francesos) que reuneix gent de la Garrotxa i del Vallespir.

Marxem pel marge dret de la riera de Sant Aniol vers el N per bon i fressat camí que s'espatlla considerablement a l'alçada del Gorg Fosc.

El Gorg Fosc, conegut també com a Gorg Fosca o Gorg Blau és un bon toll d'aigües verd turquesa alimentat per un bonic salt.

A partir d'aquí ens caldrà progressar per la llera buscant els millors passos, sovint saltant de pedra en pedra per esquivar els tolls, fins al Salt del Brull.

Salt del Brull (500m)

Salt de 40m en dues graonades per on la riera s'esbalça sobre un profund gorg, en una raconada deliciosa.

Retornem sobre els nostres passos en direcció a Sant Aniol i, pocs metres abans d'arribar-hi, prenem un evident corriol a mà dreta seguint el GR en sentit contrari. En moderat pendent comencem a guanyar alçada vers el S, parant molt de compte a no confondre'ns amb el camí que, des d'aquest mateix punt puja per Can Barrufa, vers el W, a les Balmes d'Uja.

Passem pel grau conegut com Portell de la Guilla, guanyant alçària contínua però còmodament.

Salt de la Núvia (550m)

Quan el camí fa un gir de 90° vers el W. Som al Malpàs de la Quera, més conegut com Salt de la Núvia (2). És una magnífica talaia sobre tota la vall de Sant Aniol i els voltants. Als nostres peus destaca el mas de la Muntada sobre les seves Planes. Pocs metres més enllà abandonem el camí principal (GR 11) que puja a Talaixà per un ben definit corriol a mà esquerra que, en poca estona, ens deixa a les planes.

Planes de la Muntada (360m)

L'abastem poc més o menys a l'alçada del Gomarell però al marge dret, el contrari de l'anada. Continuem per aquest marge vers el S primer per corriol i després per la pista del mas que no és altra que la que hem seguit a l'anada i que ara desfem fins al Pont de Valentí.

VARIANT PER TALAIXÀ

Aquesta opció ens permet allargar la ruta fins al Coll de Talaixà . Nucli dispers a l'entorn de l'església de Sant Martí on a primeries del segle passat hi havia censades 130 persones. Avui no hi viu ningú de forma estable.

Opcionalment podem separar-nos del camí per visitar la cova de la Feixa Closa o pujar al Ferran.

Salt de la Núvia (550m)

Marxem vers el W pel GR rebutjant el camí que a mà esquerra baixa a les Planes de la Muntada.

Feixa Closa (640m)

Unes inicial amb pintura vermella "FC" ens indiquen el camí, a mà dreta, per pujar a la cova de la Feixa Closa (3) (25' anada). Camí enllà travessem el ruïnós mas de la Quera i prosseguim fins al Coll de Talaixà.

Talaixà (755m)

Situat al coll homònim que separa les valls de Sant Aniol de la d'Hormoier Hi ha un refugi del C.E. Olot, amb una part lliure per a 6 persones. Des d'aquí es pot pujar en poca estona al Ferran (983m 40' anada)

Prenem un camí ben fressat que baixa pel marge dret del Clot de Talaixà vers el SE. Passem pel costat de diverses antigues carboneres, fàcils d'identificar per les parets que conformaven els fons pla. Testimonis d'una activitat antigament important: el carbó d'alzina.

Rebutgem a mà dreta un corriol que mena al Grau de Sadidorta, creuem dues vegades la pista de la Quera, mentre anem baixant cap a la riera. Quan hi som ben a prop, el camí ens mena seguir pel marge dret dins al Pont de Valentí.

ACCÉS A LA PART SUPERIOR DEL SALT DEL BRULL I INFERIOR DEL SALT DE LA CAPA

Podem trigar-hi aproximadament 1h25' (anada)

Cruïlla al Coll de Clarioles (435m)

Des de Sant Aniol d'Aguja tornem enrere travessant la passarel·la per la que hi hem arribat. Pocs metres més enllà surt a mà esquerra un corriol (senyals grocs) que s'enfila fort vers l'E. fins al Collet de Clarioles.

Collet de Clarioles (555m, 20')

Rebutgem al camí que, per la dreta, mena a les Canals i al Pla Ballador. Ens enfilem vers el N seguint els senyals grocs. Bona estona més amunt el camí es bifurca (40').

Camí a Can Llebre (745m)

Rebutgem el ramal de la dreta, més fressat, que s'adreça al Pujant d'en Llebre. Marxem a l'esquerra (fites).

El rastre del corriol es fa difícil de seguir mentre anem baixant en direcció a la riera per un alzinar pedregós.

Abastem la llera (1h15'). A l'esquerra tenim la part superior del Salt del Brull.

Llera amunt, en uns 10' (1h25'), abastem el Salt de la Capa. La forma que ha pres la tosca recorda aquesta peça.

El salt inferior és d'uns 15 metres, però un dels esglaons superiors fa 40 metres.

Toni Planas

- (1) A finals d'estiu del 2013 s'hi van començar obres de rehabilitació i hom espera reobrir-hi el refugi.
- (2) Conta la llegenda que una fadrina de la veïna casa de la Quera va preferir esbalçar-s'hi abans que casar-se amb un home a qui no estimava. Una altra versió atribueix la mort de la donzella a la caiguda de la seva cavalcadura atemorida per l'estrèpit produït per les galejades dels trabucs dels amics del nuvi.
- (3) Petita cavitat tubular i sostre baix (cal passar-hi agenollat) que acaba a l'altre extrem en una balconada sobre les parets del Cingle de les Manrades.